

KULTUR

Harry Potter får egen högskolekurs

Studenterna vid universitetet i brittiska Durham ger handlar författaren J K Rowlings pojktrollkarl, skriver "Harry Potter and the age of illusions" och runt 70 stycken. Deras uppgift blir att sätta de populära böckerna i "sin" kontext, samt att förstå anledningarna till bokseriens

Exotisk bildberättelse om länets historia

LITTERATUR

Svanesången

FÖRFATTARE Bosse Johansson

FÖRLAG Stigfinnaren

Bosse Johanssons tredje foto- och reportagebok är ett praktverk som lågmält men effektivt belyser hur norrbottniska byar årtionde efter årtionde töms på naturtillgångar och folk.

Eftersom förädlingen inom länet är blygsam i förhållande till de stora bolagens råvaruuttag – och då små aktörer har svårt att få in en fot samtidigt som kommunerna inte får skälig del av miljardvinsterna – är försörjningsmöjligheter i Norrbottens inlandsbyar nästan obefintliga numera, rikedomarna till trots.

Som norrbottning kan man lätt bli rosenrasande över denna politik, men Bosse Johanssons bok andas inte ilska utan snarare ett stort vemod i kombination med kärlek till hembygden.

Medan jag läser de tolv kapitlen om platser som Pahakurkkio och Jokkfall i norr, Rosvik och Gäddrik i söder, samt nästan bort-

glömda ställen däremellan dit få över huvud taget hittar, tänker jag att det här borde någon översätta till flera språk och använda som turistguide för exotiska utflykter.

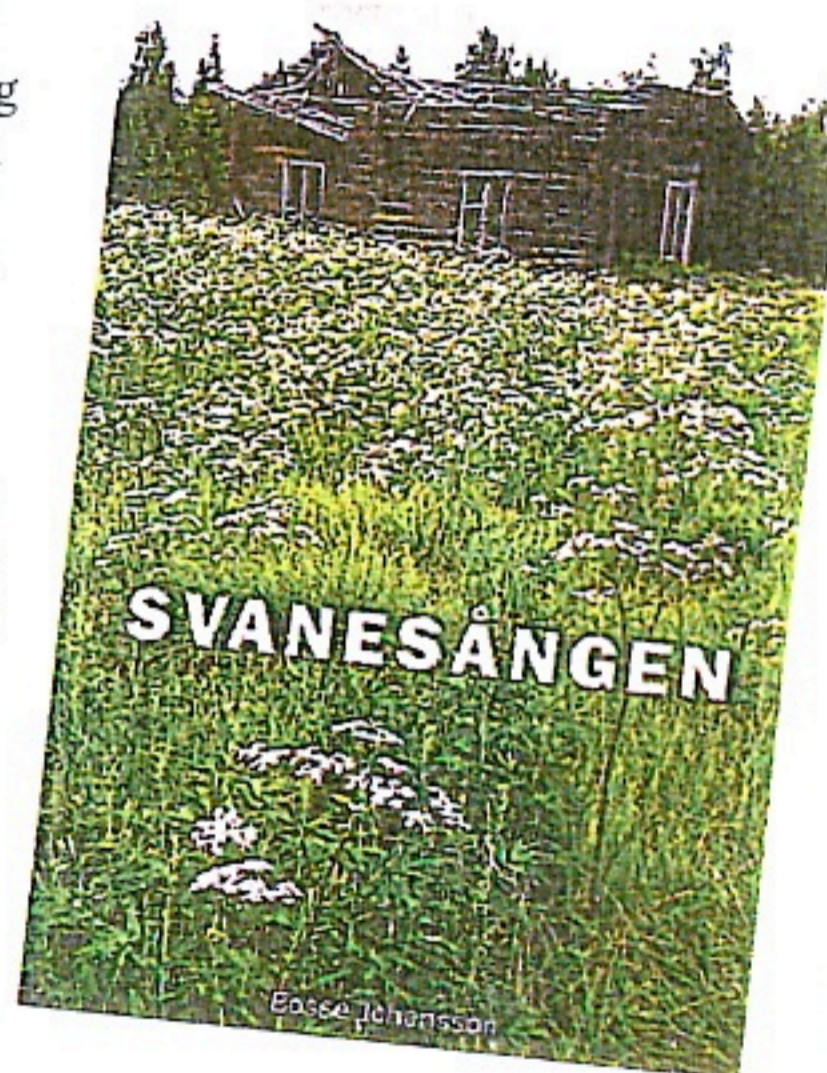
Bosse Johansson berättar om både nu levande och döda människor med en entusiasm som får mig att beundra hans förmåga att sovra i materialet och bara ta med det mest intressanta.

Det handlar om nybyggare, byabrák, mord, fiske, jakt, avrättningar, krig, vackra minnen, sägenomspunna platser, flora och fauna och lite religion.

Tillsammans med de 350 färgbilderna förflyttar berättelserna mig i tid och rum. Det sker nästan omärkligt, för egentligen var det inte så länge sedan allt jag nu får veta mer om hände. Jag känner trots allt igen mig i de olika älvdalarnas landskap, och öde hus och boplatser har även jag sökt upp och skrivit reportage om.

Kanske är det därför jag har så lätt för att sätta mig in i den särskilda stämning Bosse Johansson förmedlar.

Stämmingsläget handlar inte

bara om det intresse som fakta varvade med skrönor väcker. Det handlar också om ett tillstånd av insikt inför alltings förgänglighet parad med häpnad, kanske till och med vördnad, för de arbetsamma människor som bröt mark i väglöst land.

Själv kan jag inte förklara min fascination över ödegårdars destruktiva skönhet för någon som inte delar den. Nu förstår jag att det krävs en hel bok för att möj-

ligen lyckas. Jag hoppas att Bosse Johanssons välskrivna svanesång över en viktig del av Norrbottens historia kommer att finnas tillgänglig i alla länets – ja varför inte landets – skolbibliotek eftersom det är i skolorna kommande generationer formas. Som han skriver i förordet: "Hoppet finns alltid om en ljusnande framtid, men det förutsätter att beslutsfattarna – de som har makten – vaknar innan det är för sent."

Han förklarar att titeln "Svanesång" är vald med tanke på att det i Sverige fanns endast 50 svanesvanar på 1950-talet, nu uppgår antalet individer till 10 000 och merparten häckar i Norrbotten. Bosse Johansson konstaterar den kloka och framsynta politik som räddade svanarna från utrotning inte gäller befolkningen, där utvecklingen varit den rakt motsatta.

Bosse Johansson är från Hedenäset i Överkalix. För två år sedan pensionerades han från arbetet som Norrländska socialdemokraternas lokalredaktör i Kalix.

Karina Sundkvist